

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Neveléstudományi Intézet

Gyógypedagógia alapképzési szak

**A TANULÁSBAN AKADÁLYOZOTT GYERMEKEK SPORTOLÁSI
LEHETŐSÉGEI ÉS SZOKÁSAI**

Belső konzulens: Demeter Gáborné PhD
adjunktus

**Belső konzulens
intézete/tanszéke:** Neveléstudományi Intézet,
Gyógypedagógiai Tanszék

Készítette: Kálmán-Halász Dalma

Kaposvár

2024

A tanulásban akadályozott gyermekek sportolási lehetőségei és szokásai

Kálmán-Halász Dalma

Gyógypedagógia alapképzési szak, levelező munkarend
Neveléstudományi Intézet, Gyógypedagógiai Tanszék

Belső témavezető: Demeter Gáborné PhD, adjunktus, Neveléstudományi Intézet-
Gyógypedagógiai Tanszék

Gyermekkorom óta életem része a sport, saját tapasztalataim és számos publikáció alapján elmondható, hogy a sportnak jelentős pozitív hatásai vannak, elősegíti a társadalmi beilleszkedést és protektív tényezőként hat. A fő kérdésem, hogy milyen lehetőségek segítik a fogyatékossgal élő személyeket a könnyebb beilleszkedésben és elfogadásban. Így jutottam el a sporthoz.

A szakdolgozatban a Pécsi Éltes EGYMI tanulásban akadályozottak általános iskolájában tanulók sportolási szokásait, lehetőségeit és a sporttól való távolmaradásuk lehetséges okait vizsgáltuk. A tanulók szülei, törvényes képviselői, egy saját készítésű kérdőívet töltöttek ki, illetve a tanulásban akadályozottak tagozatán tanító, 4 fő testnevelő pedagógussal készítettünk interjút a témában. A kérdőívben alapadatokról, az iskolai szinten történő sportolási részvételről, lehetőségekről, az iskolai szinten kívüli sportolási részvételről, lehetőségekről, illetve a versenysportról kérdeztük a szülőket. Továbbá a lakhelyhez közeli sportolási lehetőségek ismeretéről, a megfelelő sportág megtalálása esetén a részvételről, és a távolmaradás okáról is információt gyűjtöttünk. A felmérésben 41 fő fiú és 19 fő lány vett részt, 7-16 év közötti tanulók. BNO kódjuk egységesen F70, továbbá 2 fő F84, 1 fő F84.8, 1 fő G80, 1 fő H54.0, 1 fő F78 és 1 fő F71 kódot is megjelölt. A legtöbben Pécsen élnek, kis létszámban pedig a Pécs környéki településeken. A legfőbb közlekedési eszköz, melyet a tanulók használnak az autóbusz. Az iskolai szinten történő sportolással kapcsolatban a tanulók és szülők ismerik a lehetőségeiket, az interjúkban, a pedagógusok megerősítették, hogy a szülők megfelelően tájékoztatva vannak az iskolai sportolási lehetőségekről. A Pécsi Éltes EGYMI-ben a következő sportágak érhetőek el: terematlétnika, „Kapkodd a lábad!”, zsinórlabda, labdarúgás, asztalitenisz, erőemelés, kosárlabda. A megkérdezettek több, mint fele részt vesz az iskolai sportfoglalkozásokon. Az interjúalanyok elmondása alapján, az iskola jelen van, azokon a versenyeken, melyeket kifejezetten a tanulásban akadályozott gyermekek számára szerveznek. Az iskolán kívüli sporttevékenységben, csekély a részvétel. Iskolán kívüli versenytevékenységben mindössze 1 fő vesz részt, labdarúgás sportágban. Tehát összességében

elmondható, hogy a Pécsi Éltes EGYMI tanulásban akadályozottak iskolájának tanulóiból összesen 38 fő sportol, és 22 fő nem végez semmilyen sporttevékenységet. A lakhelyhez közeli sportolási lehetőségeket a szülők ismerik. Elmondható, hogy a nem sportoló gyermekek közel fele, a szülői válaszok alapján, szívesen járnának sportfoglalkozásra, ha a szülő megtalálná a megfelelőt. A sporttól való távolmaradás okai kapcsán a legtöbb jelölést az „Anyagi okai vannak.” lehetőség kapta. A testnevelő pedagógusok az interjúkban megfogalmazták, hogy véleményük szerint, az iskolán kívüli sporttevékenységek esetében, az alacsony részvételi számot, az információ hiánya és a lehetőségek alacsony száma idézi elő.

Összességében elmondható, hogy a sportnak a mentális egészség és a fizikai aktivitás kapcsán is számos pozitív hatása van, tehát a jövőben a fogyatékossgal élő személyeknek biztosítani kell a sportolás lehetőségét. Pozitívan hat a hangulatra, az énképre, a társadalmi beilleszkedésre, az izoláció elkerülésére, továbbá a munkaerőpiaci helytállás elősegítésében is szerepe van. A megfelelő team munka nélkül, mindezek a pozitív tényezők nem valósulhatnak meg. A team munkában a sportszakembereknek is jelentős szerepük van, így a jövőben fontos lenne a sportszakemberek képzésének újragondolása, átalakítása, melyben a fogyatékossgal élő személyek speciális megsegítésének elsajátítása is helyet kap, hiszen a testnevelés képzésben kevesebb figyelem irányul erre a területre. A versenysport támogatása mellett, előremutató lenne, ha a szabadidős sport is hasonló támogatást kapna, hogy ne csak a versenyszerűen sportolók számára legyen biztosítva sportolási és versenyzési lehetőség. Az iskolai versenyeztetés átalakítására is szükség lenne, hiszen a tanulók jól motiválhatók a versenyekkel, így több megmérettetési lehetőség biztosítására lenne szükség. Mindemellett a „mennyiségi” eredmény helyett, a „minőségi” eredményekre kellene a jövőben fektetni a hangsúlyt. A társadalom és a pedagógusok érzékenyítése is előremutató volna, hogy ezáltal a fogyatékossgal élő személyek könnyebben a társadalom hasznos tagjává tudjanak válni. Nincs megfelelő lehetőségük, információjuk, továbbá az anyagi helyzet is befolyásolja, hogy az iskolán kívüli sporttevékenységben kis létszámban vesznek részt. Így az iskolán kívüli sporttevékenységek esetében, az információ hiányát megoldottá kellene tenni, például sportágválasztó fesztivál szervezésével, ahol a szülők és gyermekek is informálódni tudnak a sportágakkal kapcsolatban, illetve lehetőségeket kellene biztosítani arra, hogy részt vegyenek integrált sporttevékenységben. Mindehhez a sportszakembereknek gyógypedagógiai ismereteket tartalmazó szaktudására, illetve a társadalom tagjai részéről jelentősebb nyitottságra és elfogadásra lenne szükség a jövőben.